

III

(Prípravné akty)

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

VÝBOR REGIÓNOV

133. PLENÁRNE ZASADNUTIE VR, 6.2.2019 – 7.2.2019

Stanovisko Európskeho výboru regiónov – Kreatívna Európa a Nová európska stratégia pre kultúru

(2019/C 168/07)

Spravodajca:
Článok 15

János Ádám KARÁCSONY (HU/EPP), Local councillor, Tahitótfalu village
Referenčné dokumenty: Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovuje program Kreatívna Európa (na obdobie 2021 až 2027) a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1295/2013 COM(2018) 366 final
 Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Nová európska stratégia pre kultúru COM(2018) 267 final

I. NÁVRHY ZMIEN

Pozmeňovací návrh 1

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovuje program Kreatívna Európa (na obdobie 2021 až 2027) a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1295/2013 Preambula, odôvodnenie 6

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
V programe by sa mala zohľadniť dvojaká povaha kultúrnych a kreatívnych sektorov, pričom by sa mala uznať na jednej strane charakteristická umelecká hodnota kultúry a na druhej strane ekonomická hodnota týchto sektorov vrátane ich širšieho príspevku k rastu a konkurencieschopnosti, tvorivosti a inováciám. To si vyžaduje silné európske kultúrne a kreatívne sektory, predovšetkým životaschopný európsky audiovizuálny priemysel vzhľadom na jeho kapacitu osloviť široké publikum a jeho hospodársky význam aj pre iné kreatívne sektory a cestovný ruch zameraný na kultúru. [...]	V programe by sa mala zohľadniť dvojaká povaha kultúrnych a kreatívnych sektorov, pričom by sa mala uznať na jednej strane charakteristická umelecká hodnota kultúry a na druhej strane ekonomická hodnota týchto sektorov a širší príspevok k posilneniu hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti v Európskej únii, ako aj ku konkurencieschopnosti, tvorivosti a inováciám. To si vyžaduje silné európske kultúrne a kreatívne sektory, predovšetkým životaschopný európsky audiovizuálny priemysel vzhľadom na jeho kapacitu osloviť široké publikum a jeho hospodársky význam aj pre iné kreatívne sektory, územný rozvoj, jeho prepojenie so stratégiou pre inteligentnú špecializáciu a cestovný ruch zameraný na kultúru.

Zdôvodnenie

Regionálna a Európska územná spolupráca vytvárajú rast a zamestnanosť a propagujú Európu ako destináciu, a to aj prostredníctvom makroregionálnych kultúrnych ciest. Existuje priestor, aby sa stavalo na týchto skúsenostiach s cieľom dosiahnuť, aby vplyv kultúry na danom území zohľadňoval zásady článku 174 ZFEÚ a aby sa zlepšila úloha kultúry v rámci územného rozvoja na základe inovácií. Ako sa uvádza v návrhu Novej európskej stratégie pre kultúru, Komisia má v úmysle „naďalej podporovať regióny vykonávajúce inteligentnú špecializáciu a makroregionálne stratégie zamerané na kultúru a podnecovať udržateľný kultúrny cestovný ruch“.

Pozmeňovací návrh 2

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovuje program Kreativná Európa (na obdobie 2021 až 2027) a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1295/2013 Preambula, odôvodnenie 20

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Vzhľadom na význam boja proti zmene klímy v súlade so záväzkami, ktoré Európskej únii plynú z Parížskej dohody, a s cieľmi OSN v oblasti udržateľného rozvoja tento program prispeje k zohľadňovaniu ochrany klímy vo všetkých politikách a k dosiahnutiu celkového cieľa, ktorým je vyčleniť 25 % rozpočtových výdavkov Únie na ochranu klímy. Počas prípravy a implementácie programu sa stanovujú príslušné akcie, ktoré budú opätovne posudzované v kontexte príslušných hodnotení a preskúmaní.	Vzhľadom na význam boja proti zmene klímy v súlade so záväzkami, ktoré Európskej únii ako priekopníkovi plynú z Parížskej dohody, a s cieľmi OSN v oblasti udržateľného rozvoja tento program prispeje k zohľadňovaniu ochrany klímy vo všetkých politikách a k dosiahnutiu celkového cieľa, ktorým je vyčleniť 30 % rozpočtových výdavkov Únie na ochranu klímy, ako aj k začleneniu cieľov udržateľného rozvoja do všetkých politik Únie . Počas prípravy a implementácie programu sa stanovujú príslušné akcie, ktoré budú opätovne posudzované v kontexte príslušných hodnotení a preskúmaní.

Zdôvodnenie

Cieľom pozmeňovacieho návrhu je poukázať na význam cieľov v oblasti trvalo udržateľného rozvoja a uviesť postoj VR k ich financovaniu.

Pozmeňovací návrh 3

Preambula, odôvodnenie 22

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
<i>Európska filmová akadémia si od svojho založenia vybudovala jedinečné renomé a optimálnu pozíciu na vytvorenie celeurópskej komunity filmových tvorcov a profesionálov, propagáciu a šírenie európskych filmov za hranicami jednotlivých štátov a formovanie skutočne európskeho publika. Preto by mal byť oprávnený na priamu podporu Únie.</i>	

Zdôvodnenie

Toto ustanovenie predstavuje neadekvátnu pozitívnu diskrimináciu tohto subjektu. Nie je dostatočne zdôvodnená potreba priamej podpory Únie tomuto subjektu a akákoľvek priama podpora by nebola transparentná.

Pozmeňovací návrh 4

Preambula, odôvodnenie 23

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Mládežnícky orchester Európskej únie si vybudoval jedinečné renomé v oblasti šírenia medzikultúrneho dialógu, vzájomného rešpektu a porozumenia prostredníctvom kultúry. Osobitosť Mládežníckeho orchestra Európskej únie spočíva v tom, že ide o európsky orchester, ktorý presahuje kultúrne hranice a skladá sa z mladých hudobníkov, ktorí v rámci prísnych každoročných konkurzov vo všetkých členských štátoch musia splniť náročné kvalitatívne kritériá. Preto by mal byť oprávnený na priamu podporu Únie.	Mládežnícky orchester Európskej únie si vybudoval jedinečné renomé v oblasti šírenia medzikultúrneho dialógu, vzájomného rešpektu a porozumenia prostredníctvom kultúry. Osobitosť Mládežníckeho orchestra Európskej únie spočíva v tom, že ide o európsky orchester, ktorý presahuje kultúrne hranice a skladá sa z mladých hudobníkov, ktorí v rámci prísnych každoročných konkurzov vo všetkých členských štátoch musia splniť náročné kvalitatívne kritériá. Preto by mal byť oprávnený na priamu podporu Únie, ak budú všetky zúčastnené strany v plnej miere dodržiavať toto nariadenie.

Zdôvodnenie

Z dôvodov uvedených v dokumente Komisie by mal byť mládežnícky orchester oprávnený na priamu podporu z EÚ a programu Kreativná Európa na obdobie 2021 – 2027, ak budú splnené všetky pravidlá financovania.

Pozmeňovací návrh 5

Preambula, odôvodnenie 25

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Ak má byť alokácia prostriedkov zo všeobecného rozpočtu Únie efektívna, všetky akcie a činnosti uskutočnené v rámci programu musia mať európsku pridanú hodnotu, musia dopĺňať činnosti členských štátov a by sa mali usilovať o súlad, komplementaritu a synergie vo vzťahu k programom financovania zameraným na podporu úzko prepojených oblastí politik, ako aj vo vzťahu k horizontálnym politikám Únie, napríklad politike hospodárskej súťaže.	Ak má byť alokácia prostriedkov zo všeobecného rozpočtu Únie efektívna, všetky akcie a činnosti uskutočnené v rámci programu musia mať európsku pridanú hodnotu, musia dopĺňať činnosti členských štátov a regiónov , a by sa mali usilovať o súlad, komplementaritu a synergie vo vzťahu k programom financovania zameraným na podporu úzko prepojených oblastí politik, ako aj vo vzťahu k horizontálnym politikám Únie, napríklad politike hospodárskej súťaže.

Zdôvodnenie

Pozornosť by sa mala venovať aj komplementarite s činnosťami regiónov, pretože na tejto úrovni existujú politiky, ktoré vyplývajú z ich špecifik, a to najmä pokiaľ ide o najvzdialenejšie regióny.

Pozmeňovací návrh 6

Preambula, vložiť nové odôvodnenie za odôvodnenie 34

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
	V programe by sa mala v súlade s článkom 349 Zmluvy o fungovaní Európskej únie zohľadňovať osobitná – štrukturálna, sociálna a hospodárska – situácia najvzdialenejších regiónov. Vo všetkých častiach programu sa prijímú opatrenia na zvýšenie účasti týchto regiónov a uľahčenie kultúrnej výmeny medzi nimi a zvyškom EÚ a sveta. Okrem toho budú tieto opatrenia predmetom monitorovania a hodnotenia.

Zdôvodnenie

Program by mal obsahovať odkaz na osobitnú situáciu týchto regiónov, pretože napriek ich odľahlosti sú súčasťou niektorých členských štátov EÚ. Keďže obohacujú európsku kultúru, ich kultúrne vzťahy s Úniou by sa mali posilniť, aj keď sa na nich v súčasnom programe neodkazuje.

Pozmeňovací návrh 7

Článok 3 ods. 2

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
a) posilniť hospodársky, sociálny a vonkajší rozmer spolupráce na európskej úrovni s cieľom rozvíjať a šíriť európsku kultúrnu rozmanitosť a európske kultúrne dedičstvo, a zvýšiť konkurencieschopnosť európskych kultúrnych a kreatívnych sektorov a upevniť medzinárodné kultúrne vzťahy;	(a) enhancing the economic, social and external dimension of European level cooperation to develop and promote European cultural diversity and Europe's cultural heritage and strengthening the competitiveness of the European cultural and creative sectors, with special attention to small and medium-sized enterprises (SMEs) and reinforcing international cultural relations;

Zdôvodnenie

Rozsah pôsobnosti konkrétnych cieľov programu by mal byť širší a mal by zasahovať pod úroveň kultúrnych a kreatívnych sektorov tým, že sa zameria na mikropodniky a malé a stredné podniky, a to s cieľom presne vystihnúť skutočnú situáciu tých, ktorí pracujú v kreatívnych a kultúrnych sektoroch.

Pozmeňovací návrh 8

Článok 4

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>V súlade s cieľmi uvedenými v článku 3 sleduje podprogram „KULTÚRA“ tieto priority:</p> <p>a) posilniť cezhraničný rozmer a obeh európskych kultúrnych a kreatívnych diel a subjektov;</p> <p>b) zvýšiť účasť na kultúre v celej Európe;</p> <p>c) zvýšiť spoločenskú odolnosť a sociálne začlenenie prostredníctvom kultúry a kultúrneho dedičstva;</p> <p>d) zlepšiť kapacity európskych kultúrnych a kreatívnych sektorov, aby prosperovali a vytvárali pracovné miesta a rast;</p> <p>e) posilniť európsku identitu a hodnoty prostredníctvom kultúrneho povedomia, vzdelávania v umeniach a tvorivosti vo vzdelávaní vychádzajúcej z kultúry;</p> <p>(f) g) prispieť k plneniu globálnej stratégie Únie pre medzinárodné vzťahy prostredníctvom kultúrnej diplomacie.</p>	<p>V súlade s cieľmi uvedenými v článku 3 sleduje podprogram „KULTÚRA“ tieto priority:</p> <p>a) posilniť cezhraničný rozmer a obeh európskych kultúrnych a kreatívnych diel a subjektov, príčom by sa zohľadnili regióny s osobitným geografickým znevýhodnením, ako sú najvzdialenejšie regióny;</p> <p>b) zvýšiť účasť na kultúre v celej Európe;</p> <p>c) zvýšiť spoločenskú odolnosť a sociálne začlenenie a inovácie prostredníctvom kultúry a kultúrneho dedičstva;</p> <p>d) zlepšiť kapacity európskych kultúrnych a kreatívnych sektorov, aby prosperovali a vytvárali pracovné miesta a rast a prispievali k miestnemu a regionálnemu rozvoju;</p> <p>e) posilniť európsku identitu a hodnoty prostredníctvom kultúrneho povedomia a výmen, vzdelávania v umeniach a tvorivosti vo vzdelávaní vychádzajúcej z kultúry;</p> <p>(f) g) prispieť k plneniu globálnej stratégie Únie pre medzinárodné vzťahy prostredníctvom kultúrnej diplomacie a zahrnutím najvzdialenejších regiónov ako kľúčových aktérov.</p>

Zdôvodnenie

Je potrebné venovať osobitnú pozornosť odľahlým oblastiam s geografickým znevýhodnením. Táto špecifická situácia najvzdialenejších regiónov je uznaná v článku 349 ZFEÚ.

Pozmeňovací návrh 9

Článok 6

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>(d) zriadiť a podporovať programové kancelárie, ktoré budú program propagovať v danej krajine a podnecovať cezhraničnú spoluprácu v kultúrnych a kreatívnych sektoroch.</p>	<p>(d) zriadiť a podporovať programové kancelárie a ich siete, ktoré budú program propagovať na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni v danej krajine a podnecovať cezhraničnú spoluprácu v kultúrnych a kreatívnych sektoroch.</p>

Zdôvodnenie

Ako sa zdôrazňuje v správe o hodnotení programu Kreatívna Európa (2014 – 2020) v polovici jeho trvania, program oslovuje občanov prostredníctvom podporovaných diel a činností a obohacuje ich európsku identitu. Celkový úspech závisí od efektívnosti šírenia informácií a zvyšovania povedomia o príležitostiach a výzvach na ich úrovni. Kancelárie programu Kreatívna Európa treba podporovať v rozvíjaní ich úlohy tým, že budú informovať nielen o úspechoch z vlastných krajín, ale skôr na celoeurópskej úrovni, ako aj v miestnych a regionálnych zoskupeniach.

Pozmeňovací návrh 10

Článok 7 ods. 1

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Finančné krytie na vykonávanie tohto programu na obdobie 2021 až 2027 sa stanovuje na 1 850 000 000 EUR v bežných cenách.	Finančné krytie na vykonávanie tohto programu na obdobie 2021 až 2027 sa stanovuje na 2 000 000 000 EUR v bežných cenách.
Program sa implementuje podľa tohto orientačného rozdelenia finančných prostriedkov:	Program sa implementuje podľa tohto orientačného rozdelenia finančných prostriedkov:
— do maximálnej výšky 609 000 000 EUR na plnenie cieľa uvedeného v článku 3 ods. 2 písm. a) (podprogram KULTÚRA);	— do maximálnej výšky 759 000 000 EUR na plnenie cieľa uvedeného v článku 3 ods. 2 písm. a) (podprogram KULTÚRA);
— do maximálnej výšky 1 081 000 000 EUR na plnenie cieľa uvedeného v článku 3 ods. 2 písm. b) (podprogram MÉDIÁ);	— do maximálnej výšky 1 081 000 000 EUR na plnenie cieľa uvedeného v článku 3 ods. 2 písm. b) (podprogram MÉDIÁ);
— do maximálnej výšky 160 000 000 EUR na činnosti uvedené v článku 3 ods. 2 písm. c) (MEDZISEKTOROVÝ podprogram);	— do maximálnej výšky 160 000 000 EUR na činnosti uvedené v článku 3 ods. 2 písm. c) (MEDZISEKTOROVÝ podprogram);

Zdôvodnenie

Kultúra a kultúrne dedičstvo by sa mali lepšie začleniť do priorit ďalšieho VFR ich systematickým zohľadňovaním, ako aj stanovením rozpočtového cieľa vo výške nad 2 mld. EUR na program nadväzujúci na program „Kreatívna Európa“. Na podprogram MÉDIÁ je naplánovaných takmer o 78 % viac finančného krytia, ako na podprogram KULTÚRA, napriek tomu, že KULTÚRA zahŕňa viac sektorov umenia preto odporúčané navýšenie vo výške 1 50 000 000 € navrhujeme alokovať pre podprogram KULTÚRA.

Pozmeňovací návrh 11

Článok 7 ods. 4

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Na žiadosť členských štátov môžu byť zdroje, ktoré im boli pridelené v rámci zdieľaného riadenia, prevedené na program. Komisia používa tieto zdroje priamo v súlade s [článkom 62 ods. 1 písm. a)] nariadenia o rozpočtových pravidlách alebo nepriamo v súlade s [článkom 62 ods. 1 písm. c)] uvedeného nariadenia. Tieto zdroje sa podľa možnosti použijú v prospech dotknutého členského štátu.	Na žiadosť členských štátov môžu byť zdroje, ktoré im boli pridelené v rámci zdieľaného riadenia, prevedené na program. Komisia používa tieto zdroje priamo v súlade s [článkom 62 ods. 1 písm. a)] nariadenia o rozpočtových pravidlách alebo nepriamo v súlade s [článkom 62 ods. 1 písm. c)] uvedeného nariadenia. Zdroje sa použijú v prospech dotknutého členského štátu.

Zdôvodnenie

Veta článku 7 ods. 4 návrhu, podľa ktorej členský štát môže previesť časť svojich spoločne riadených zdrojov na program Kreatívna Európa, vyvoláva určité obavy. V tomto prípade členský štát nedostáva dostatočné záruky, že tieto zdroje budú pridelené v prospech príslušného členského štátu. Návrh by sa preto mal vypracovať takým spôsobom, aby sa tieto zdroje určite využili v prospech príslušného členského štátu.

Pozmeňovací návrh 12

Nový článok 13

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
	<p>Postup výboru</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Komisii pomáha výbor („Výbor Kreatívna Európa“). Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011. 2. Výbor Kreatívna Európa môže na účely riešenia konkrétnych otázok súvisiacich s podprogramami a medzisektorovou oblasťou zasadať v osobitných zloženiach. 3. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 4 nariadenia (EÚ) č. 182/2011. 4. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Zdôvodnenie

Zásady subsidiarity a proporcionality sa v plnej miere dosiahnu len vtedy, ak sa v návrhu obnoví „postup výboru“ s cieľom zabezpečiť primeranú kontrolu riadenia programu zo strany členských štátov.

Pozmeňovací návrh 13

Článok 15

Text navrhnutý Komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>Komisia v spolupráci s členskými štátmi zabezpečuje, že program je celkovo konzistentný a komplementárny s príslušnými politikami a programami, a to najmä s tými, ktoré sa týkajú rodovej vyváženosti, vzdelávania, mládeže a solidarity, zamestnanosti a sociálneho začlenenia, výskumu a inovácií, priemyslu a podnikania, poľnohospodárstva a rozvoja vidieka, životného prostredia a ochrany klímy, súdržnosti, regionálnej a mestskej politiky, štátnej pomoci a medzinárodnej spolupráce a rozvoja.</p>	<p>Komisia v spolupráci s členskými štátmi zabezpečuje, že program je celkovo konzistentný a komplementárny s príslušnými politikami a programami, a to najmä s tými, ktoré sa týkajú rodovej vyváženosti, vzdelávania, mládeže a solidarity, ochrany menšín, a najmä zachovania dedičstva pôvodných národnostných, etnických a jazykových menšín, zamestnanosti a sociálneho začlenenia, výskumu a inovácií, udržateľného cestovného ruchu, priemyslu a podnikania, poľnohospodárstva a rozvoja vidieka, životného prostredia a ochrany klímy, súdržnosti, regionálnej a mestskej politiky, štátnej pomoci a medzinárodnej spolupráce a rozvoja.</p>

Zdôvodnenie

Kultúrny cestovný ruch je kľúčovou zložkou, ktorá prispieva k atraktivnosti Európy, jej regiónov, miest a vidieckych oblastí, pokiaľ ide o vonkajšie súkromné investície, rozvoj kultúrno-kreatívnych štvrtí a prilákanie talentov a nezávislých podnikov, čím zvyšuje regionálnu a národnú konkurencieschopnosť v rámci Európy aj v celosvetovom meradle. Okrem toho má mnoho občanov EÚ (približne 50 miliónov osôb) iné občianstvo, ako je ich národnosť resp. materinský jazyk, preto je pri prijímaní právnych predpisov potrebné zohľadniť aj ich záujmy.

Pozmeňovací návrh 14

Článok 18 ods. 2

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>Priebežné hodnotenie programu sa vykoná hneď, ako sú k dispozícii dostatočné informácie o jeho implementácii, najneskôr však štyri roky po začatí implementácie programu.</p>	<p>Priebežné hodnotenie programu sa vykoná hneď, ako sú k dispozícii dostatočné informácie o jeho implementácii, správa o hodnotení v polovici trvania sa však uverejní najneskôr štyri roky po začatí implementácie programu.</p>

Zdôvodnenie

Správa o hodnotení v polovici trvania má zásadný význam pri vypracovaní budúceho rámcového programu, preto musí byť pripravená a dostupná včas pre ďalšie plánovacie obdobie.

Pozmeňovací návrh 15

Príloha 1, podprogram Kultúra

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
<p>Sektorové akcie:</p> <p>a) podpora hudobného sektora: podpora rozmanitosti, kreativity a inovácie v oblasti hudby, a predovšetkým šírenie hudobného repertoáru v Európe a za jej hranicami, akcie odbornej prípravy a formovanie publika v súvislosti s európskym repertoárom, ako aj podpora zhromažďovania a analýzy údajov;</p> <p>b) podpora knižného a vydavateľského sektora: zacielené akcie na podporu rozmanitosti, kreativity a inovácie, predovšetkým preklad a propagácia európskej literatúry v medzinárodnom kontexte v rámci Európy aj za jej hranicami, odborné vzdelávanie a výmeny pre odborníkov zo sektora, autorov a prekladateľov, ako aj nadnárodné projekty zamerané na spoluprácu, inováciu a rozvoj v tomto sektore;</p> <p>c) podpora sektora architektúry a kultúrneho dedičstva: ciele akcie na podporu mobility prevádzkovateľov, budovanie kapacít, rozvoj publika a internacionalizáciu sektora kultúrneho dedičstva a architektúry, podpora kultúry výstavby (tzv. Baukultur), podpora zachovania, ochrany a posilňovania kultúrneho dedičstva a jeho hodnôt prostredníctvom zvyšovania povedomia, vytvárania sietí a partnerských vzdelávacích činností;</p> <p>d) podpora ostatných sektorov: zacielené akcie v prospech rozvoja kreatívneho aspektu v dizajne, móde a cestovnom ruchu zameranom na kultúru, ako aj ich propagácia a reprezentácia mimo Európskej únie.</p>	<p>Sektorové akcie:</p> <p>a) podpora hudobného sektora: podpora rozmanitosti, kreativity a inovácie v oblasti hudby, a predovšetkým šírenie hudobného repertoáru v Európe a za jej hranicami, akcie odbornej prípravy a formovanie publika v súvislosti s európskym repertoárom, ako aj podpora zhromažďovania a analýzy údajov;</p> <p>b) podpora knižného a vydavateľského sektora: zacielené akcie na podporu rozmanitosti, kreativity a inovácie, predovšetkým preklad a propagácia európskej literatúry v medzinárodnom kontexte v rámci Európy aj za jej hranicami, odborné vzdelávanie a výmeny pre odborníkov zo sektora, autorov a prekladateľov, ako aj nadnárodné projekty zamerané na spoluprácu, inováciu a rozvoj v tomto sektore;</p> <p>c) podpora sektora architektúry a kultúrneho dedičstva: zacielené akcie na podporu mobility prevádzkovateľov, budovanie kapacít, rozvoj publika a internacionalizáciu sektora kultúrneho dedičstva a architektúry, podpora kultúry výstavby (tzv. Baukultur), podpora zachovania, ochrany a posilňovania kultúrneho dedičstva vrátane tradičnej ľudovej kultúry a jeho hodnôt prostredníctvom zvyšovania povedomia, vytvárania sietí a partnerských vzdelávacích činností;</p> <p>d) podpora ostatných sektorov: zacielené akcie v prospech rozvoja kreatívneho aspektu v dizajne, móde a cestovnom ruchu zameranom na kultúru, ako aj ich propagácia a reprezentácia mimo Európskej únie.</p>

Zdôvodnenie

Tradičná ľudová kultúra v jej formách (remeslá, hudba, tanec...) je významným zdrojom životaschopnosti najmä vidieckych sídel miestneho a regionálneho rozvoja zdrojom pre európsku kultúrnu výmenu, nástrojom posilňovania európskej kultúrnej identity a zachovávaní princípu „jednota v rozmanitosti“.

II. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

Kreatívna Európa

1. víta návrh Komisie týkajúci sa pokračovania súčasného programu Kreatívna Európa ako samostatného programu hodného všetkých aktérov kultúrneho sektora. Samostatný finančný rámec je najlepší spôsob, ako zabezpečiť kontinuitu výsledkov dosiahnutých v období 2014 – 2020 a takisto vytvoriť dôveryhodné hodnotenie pre budúcnosť;

2. pripomína, že program Kreatívna Európa je súčasťou širšieho návrhu nasledujúceho viacročného finančného rámca (uverejneného 2. mája 2018), a preto má výsledok rokovania o návrhu rozpočtu veľký vplyv na konečnú formu a obsah programu; Program Kreatívna Európa má veľký význam pre rozvoj odvetvia kultúry a jeho internacionalizáciu. Preto je vítané zvýšenie prostriedkov vyčlenených na tento program. Je nesmierne dôležité, aby sa jeho podiel na celkovom rozpočte EÚ neznížil, najmä vzhľadom na výzvy, ktorým čelí európska spolupráca;
3. zvyšuje povedomie o rozširovaní kultúry ako oblasti politiky: počet medzisektorových projektov zahŕňajúcich kultúru rastie a venuje sa oblastiam ako obnova miest, nezávislosť mladých ľudí, zdravie, blahobyt a sociálne začlenenie. Výbor víta skutočnosť, že návrh zohľadňuje tento fenomén;
4. v spojitosti s úlohou, ktorú zohráva umenie a kultúra pri vytváraní identity a zabezpečení súdržnosti, zdôrazňuje význam slobody umeleckej tvorby a slobody prejavu, ktoré sa musia zaručiť rešpektovaním univerzálnych hodnôt ľudskej dôstojnosti, rovnosti a solidarity, ako aj zásad demokracie a právneho štátu;
5. v záujme rozvoja „občianskej európskej identity“ považuje takisto za nevyhnutné navrhnuť opatrenia a vyčleniť prostriedky na šírenie osvetu o spoločných prvkoch, ktoré nás Európanov všetkých spájajú v oblastiach ako história, kultúra a dedičstvo. V tejto súvislosti má mimoriadny význam rozšírený program Kreatívna Európa a európska stratégia pre kultúru;
6. s potešením konštatuje, že návrh odráža sociálny, hospodársky a vonkajší rozmer, ako aj kultúrne dedičstvo a digitálnu oblasť ako dve priezovné činnosti v rámci Novej európskej stratégie pre kultúru tým, že im priraduje opatrenia;
7. víta posilnený medzinárodný rozmer návrhu, ale upozorňuje na výzvy, ktoré vyplývajú zo zosúladenia priorít v rámci EÚ i mimo nej;
8. víta odkazy na synergie s, okrem iného, politikami rozvoja regiónov, miest a vidieka, ktoré sú uvedené v rámci celého programu a „sú nástrojom na presadzovanie obnovy kultúrneho dedičstva a podporu kultúrneho a kreatívneho priemyslu“⁽¹⁾;
9. navrhuje ďalšie posilnenie odkazu na kľúčovú úlohu miestnych a regionálnych orgánov pri podpore a oslave umeleckého a kultúrneho života ich komúnit a vyzýva na posilnenie účasti regionálnych a miestnych orgánov na programe. V tejto súvislosti zdôrazňuje, že je potrebné nájsť vhodnú rovnováhu medzi zdrojmi vyčlenenými na veľké komplexné projekty a financovaním opatrení a činností, ktoré sa zameriavajú na miestnu a regionálnu úroveň vrátane MSP;
10. pripomína, že väčšina podnikov v sektore kultúry a tvorivej činnosti sú často mikropodniky, malé a stredné podniky a podniky samostatne zárobkovo činných osôb, ktoré si vyžadujú iniciatívy a organizáciu na miestnej úrovni. Táto funkcia lokalizácie je pre regióny pozitívnym aspektom, pretože oživuje miestne hospodárstvo, ale aj preto, že pomáha udržať talent a zodpovedajúce pracovné miesta na miestnej úrovni. Preto je potrebné zohľadniť osobitnú situáciu pracovníkov a podnikateľov v kultúrnom sektore, najmä tých ktorí vykonávajú svoju činnosť v regiónoch s trvalými a štrukturálnymi obmedzeniami⁽²⁾;
11. vyjadruje znepokojenie nad tým, že v preambule návrhu sa Mládežnícky orchester Európskej únie (EUYO) jednoznačne uvádza ako subjekt, ktorý by mal „byť oprávnený na priamu podporu Únie“ napriek skutočnosti, že v zmene súčasného nariadenia odsúhlasenej členskými štátmi sa jasne uvádza, že „orchestra EUYO by sa malo výnimočne poskytnúť financovanie na obdobie do konca programu Kreatívna Európa 31. decembra 2020“; v tejto súvislosti by chcel Európsky výbor regiónov získať záruku, že všetky príslušné strany konajú v plnom súlade so súčasným nariadením zmeneným nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/596 z 18. apríla 2018;

⁽¹⁾ COM(2018) 366 final.

⁽²⁾ CdR 401/2011 fin.

12. zdôrazňuje, že vzhľadom na osobitnú situáciu umeleckých pracovníkov a podnikateľov v sektore kultúry je dôležité informovať o záručnom mechanizme zriadenom v predchádzajúcom programovom období programu Kreatívna Európa a podporovať jeho využívanie, aj keď je tento záručný mechanizmus umiestnený inde;

Podprogram Kultúra

13. vyjadruje znepokojenie nad rovnováhou medzi horizontálnymi a novými sektorovými akciami, pretože mierne zvýšený rozpočet automaticky neumožňuje realizovať oveľa väčší počet priorít;

14. v prípade sektorových akcií:

— poukazuje na to, že zdôrazňovanie architektúry v súvislosti s kultúrnym dedičstvom by mohlo brzdiť úspechy Európskeho roka kultúrneho dedičstva v roku 2018, ktorého cieľom bolo zažiť a preskúmať európske kultúrne dedičstvo prostredníctvom rozširovania obzorov ľudí a posunu sa smerom od architektonického dedičstva. V tejto súvislosti by bolo vhodné vytvoriť osobitnú položku v rámci programu Kreatívna Európa na podporu šírenia európskeho kultúrneho dedičstva po roku 2018,

— upozorňuje na skutočnosť, že oblasti uvedené v písmene d) – dizajn, móda a kultúrny cestovný ruch – majú medzisektorovú povahu, a preto si ich podpora vyžaduje určitú úroveň koordinácie s inými oblasťami politiky,

— vyjadruje znepokojenie nad rovnováhou medzi rôznymi druhmi umenia v rámci horizontálnych a nových sektorových akcií;

15. navrhuje silnejšie prepojenie s článkom 2 Zmluvy o Európskej únii v časti, ktorá je v rámci podprogramu KULTÚRA venovaná európskej identite a európskym hodnotám, aby sa zabezpečilo, že sa splní cieľ a nedôjde k nesprávnej interpretácii programu;

16. dôrazne vyzýva všetky kultúrne a audiovizuálne sektory (napríklad hudobný sektor), aby preniesli svoje digitálne vedomosti a zručnosti s cieľom podporiť vzťahy a vytvoriť inovatívnu spoluprácu aj na miestnej a regionálnej úrovni;

Medzisektorová oblasť

17. víta nové priority a posilnenie tejto oblasti, čím sa zabezpečia synergie v rámci programu; zároveň poukazuje na to, že v porovnaní s týmto návrhom sa v rámci programu Kreatívna Európa na obdobie 2014 – 2020 kladie v tejto oblasti väčší dôraz na zber údajov a štatistik, čo by malo byť zahrnuté aj do budúceho programu;

Podprogram Média

18. uznáva zmenu paradigmy, ktorú digitalizácia prináša do spôsobu, ako sa kultúrny tovar vytvára, spravuje, šíri, ako sa k nemu pristupuje, ako sa spotrebúva a speňažuje. Digitalizácia poskytuje nové príležitosti aj pre regióny v Európe, aby sa spojili pri výmene audiovizuálnych diel a hľadani nových spôsobov vytvárania prepojení a výmeny obsahu. Tento prechod im takisto môže pomôcť prilákať nové publikum, využívať alternatívne obsahy, poskytovať nové služby a viac zviditeľniť obsahy z rôznych regiónov⁽³⁾. Prechod na digitálne formy by podporovateľom kultúry umožnil, aby sa prostredníctvom nových nástrojov viacsmernej a viackanálovej digitálnej komunikácie stali aktérmi inovácie, pričom by využívali úzky vzťah k určitému územiu a sami tak aktívne prispievali k udržateľnému a inteligentnému kultúrnemu a hospodárskemu rastu;

19. v tejto súvislosti upozorňuje na značný počet umelcov, ktorých dielo alebo rozvoj síce nie sú digitálne, sú však takisto dôležité, ako aj na štruktúry, ktoré širokej verejnosti poskytujú príležitosti a nástroje na nedigitálne vzdelávanie, ako napr. knižnice;

20. dôrazne vyzýva všetky kultúrne a audiovizuálne sektory (napríklad hudobný sektor), aby preniesli svoje digitálne vedomosti a zručnosti s cieľom podporiť vzťahy a vytvoriť inovatívnu spoluprácu aj na miestnej a regionálnej úrovni;

⁽³⁾ CdR 293/2010 fin.

21. v tejto súvislosti poukazuje na to, že nedigitálna umelecká tvorba a rozvoj pretrvávajú a ako také by mali mať dôstojné miesto v komunitách 21. storočia;

Rozpočet

22. vyjadruje znepokojenie nad navrhovaným rozpočtom nového programu vzhľadom na nasledujúce faktory:

- zdá sa, že návrh Komisie nezohľadňuje infláciu; v tejto súvislosti pripomína Komisii, že počas formulácie predchádzajúceho návrhu sa v rámci diskusie konštatovalo, že rozpočet venovaný kultúrnym a kreatívnym sektorom by mohol dosiahnuť výšku 1,801 mld. EUR (*),
- v porovnaní s týmto obdobím je navrhovaný rozpočet vo výške 1,85 miliardy EUR pridelený na výrazne vyšší počet priorit v dôsledku nových sektorových akcií v podprograme Kultúra,
- hoci chápe zámer Komisie priniesť efektívnosť prostredníctvom centralizácie množstva finančných nástrojov EÚ, ktoré sú v súčasnosti k dispozícii na podporu investícií v EÚ, vyjadruje obavu, že doterajšie výsledky záručného mechanizmu by mohli byť oslabené, pretože osoby zodpovedné za tento nástroj v sektore kultúry nebudú mať rovnaký prehľad ako v tomto období;

23. v tejto súvislosti navrhuje stanoviť rozpočtový cieľ vo výške viac ako 2 miliardy EUR a zároveň zdôrazňuje potrebu lepšie začleniť kultúru a kultúrne dedičstvo do priorit nasledujúceho VFR ich systematickým zohľadňovaním, ako aj vytváraním synergií s inými programami a politikami;

24. dôrazne upozorňuje, že pri navrhovaní, vykonávaní a riadení opatrení zameraných na financovanie kultúrnych a kreatívnych sektorov v celej Európe s dôrazom na rozsiahle geografické pokrytie by mali byť systematicky konzultované regionálne a miestne orgány;

25. pokiaľ ide o vystúpenie Spojeného kráľovstva z Európskej únie, vyjadruje nádej, že EÚ a Spojené kráľovstvo budú môcť na základe spoločných úspechov a kultúrnych skúseností pokračovať a ďalej rozvíjať vzájomne prospešné vzťahy v oblasti kultúry;

26. domnieva sa, že zásady subsidiarity a proporcionality sa v plnej miere dosiahnu len vtedy, ak sa v návrhu obnoví „postup výboru“ s cieľom zabezpečiť primeranú kontrolu riadenia programu zo strany členských štátov; zároveň by mali byť o usmerneniach a ročných pracovných programoch pravidelne konzultované regionálne a miestne orgány;

Nová európska stratégia pre kultúru

27. víta Novú európsku stratégiu pre kultúru ako pozoruhodný a komplexný politický základ pre posilnenie európskej identity prostredníctvom uznania rozmanitosti európskych kultúr a podporu európskych kultúrnych a kreatívnych sektorov a ich vzťahov s partnermi mimo Európy, ako aj upevnenie väzieb medzi kultúrou, vzdelávaním a inými oblasťami politiky;

28. víta skutočnosť, že Nová európska stratégia pre kultúru zavedením pojmu „kultúrna kapacita“ zohľadňuje výzvu, pokiaľ ide o meniace sa očakávania publika, čo si vyžaduje väčšie zapojenie miestneho obyvateľstva do formovania kultúrnych programov, či už prostredníctvom využívania ich nápadov alebo zapojenia do vykonávania;

(*) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:52011AR0401&from=SK>.

29. s potešením konštatuje, že v oznámení sa výslovne uvádzajú mestá a regióny, ako jeden z troch ekosystémov, na ktoré sa treba zamerať; zároveň zdôrazňuje, že je dôležité zohľadniť rozhodujúcu úlohu miestnych a regionálnych orgánov pri vykonávaní priorit v praxi;

30. zároveň v tejto súvislosti poznamenáva, že výbor už zdôraznil, že miestne a regionálne orgány majú vďaka svojej blízkosti k občanom strategicky lepšiu pozíciu na to, aby reagovali na špecifické potreby a požiadavky rôznych kultúrnych skupín v rámci Európskej únie, čo zároveň predstavuje veľkú zodpovednosť⁽⁵⁾;

31. víta skutočnosť, že v novej stratégii sa uznáva potreba zmeny prístupu zo STEM (veda, technológia, inžinierstvo a matematika) na STEAM (so zaradením umenia) a včasného rozšírenia tvorivého a kritického myslenia na všetky úrovne vzdelávania a odbornej prípravy, ako aj odklon od jasného oddelenia vedných a humanitných odborov. Umenie je schopnosť prichádzať s novými a užitočnými nápadi. Zaradením umenia a tvorivosti bude kurikulum STEM ešte prítiažlivejšie, tvorivejšie a inovatívnejšie. Umelecké odbory podporujú rozvíjanie talentov a kultúry, a práve preto je potrebné spojiť ich s technológiami;

32. významnou súčasťou kultúrneho dedičstva Európskej únie je kultúra pôvodných národnostných, etnických a jazykových menšín. Jej zachovanie a podpora, ako aj zaistenie prístupu k tejto osobitej kultúre pre všetkých je úlohou miestnej a regionálnej úrovne. EÚ by okrem toho mala poskytovať finančnú podporu na tento účel vrátane cielených zdrojov vyčlenených na plnenie úloh na regionálnej úrovni súvisiacich s ochranou kultúrneho zázemia menšín. Osobitnú pozornosť treba venovať využívaniu inovatívnych a virtuálnych prostriedkov, ako aj uznaniu a šíreniu menšinových kultúr na úrovni Európskej únie;

33. požaduje, aby sa v rámci riadenia na úrovni EÚ a jednotlivých štátov uznala inovácia v oblasti kultúrneho a kreatívneho sektora ako hybná sila pre holistický miestny a regionálny rozvoj;

34. poukazuje na to, že miestne a regionálne orgány do svojich stratégií rozvoja úspešne začlenili kultúrne a kreatívne sektory, čo prispelo k oživeniu miestneho hospodárstva a udržaniu obyvateľov v týchto oblastiach⁽⁶⁾;

35. trvá však na tom, že integrácia stratégií pre inteligentnú špecializáciu (S3) do stratégií regionálneho rozvoja stále predstavuje výzvu, a preto regióny potrebujú posilnenú podporu inštitúcií EÚ pri realizácii inteligentnej špecializácie, ktorá sa považuje za rámec regionálnej politiky pre rast založený na inovácii;

36. zdôrazňuje, že Európsky rok kultúrneho dedičstva 2018 podnietil výraznú účasť v teréne, s tisíckami aktivít organizovanými v celej Európe s cieľom podporiť spoločné využívanie a uznávanie kultúrneho dedičstva Európy ako spoločného zdroja, zvýšiť informovanosť o histórii a spoločných európskych hodnotách a posilniť pocit príslušnosti k spoločnému európskemu priestoru;

37. žiada, aby sa vplyv a pozitívny odkaz európskeho roka ďalej zhodnocoval, podporoval, rozvíjal a aby partnerstvá a siete, ktoré vznikli počas tohto roka, pokračovali aj ďalej v rámci kultúrnej spolupráce EÚ. Európsky výbor regiónov preto víta európsky rámec pre kultúrne dedičstvo, ktorý bol predstavený v decembri 2018 a ktorý obsahuje opatrenia v piatich konkrétnych oblastiach s cieľom dosiahnuť skutočnú zmenu spôsobu akým využívame, chránime a podporujeme európske kultúrne dedičstvo;

38. súhlasí s tým, že článok 3 Zmluvy o Európskej únii a článok 167 Zmluvy o fungovaní Európskej únie boli zvolené ako právny základ, uznáva význam článkov 173 a 208 ZFEÚ a podporuje tri strategické ciele (sociálny, hospodársky a vonkajší rozmer) a dve prierezové akcie (kultúrne dedičstvo a digitálna oblasť);

39. navrhuje, aby odsek „chrániť a propagovať kultúrne dedičstvo Európy ako spoločný zdroj s cieľom zvýšiť informovanosť o našej spoločnej histórii a hodnotách a posilniť pocit spoločnej európskej identity“ v rámci bodu o sociálnom rozmere podporoval ochranu a rešpektovanie náboženského dedičstva Európy a propagoval základné hodnoty uvedené v článku 2 Zmluvy o fungovaní EÚ;

⁽⁵⁾ CdR 44/2006 fin.

⁽⁶⁾ CdR 181/2010 fin.

40. pokiaľ ide o tretí rozmer (vonkajšie vzťahy), „dôrazne poukazuje na to, že je potrebná silnejšia a hlbšia spolupráca na miestnej, regionálnej a celoštátnej úrovni, pokiaľ ide o iniciovanie a rozvoj stratégií na podporu medzinárodných kultúrnych vzťahov a činností“ (7), a nazdáva sa, že diplomacia miest by mohla byť spôsobom, ako dosiahnuť pokrok pri propagovaní európskej kultúrnej identity vo svete;

41. je presvedčený, že mobilita odborníkov v oblasti kultúry by sa mala lepšie začleniť medzi prierezové akcie, keďže dodáva značnú pridanú hodnotu všetkým trom rozmerom;

42. opätovne zdôrazňuje potrebu zlepšenia zhromažďovania údajov a štatistík o kultúre, čo je predpokladom na to, aby sa v budúcnosti vytvorili politiky založené na dôkazoch, a požaduje prístup vychádzajúci zo strategického výskumu, ktorý uľahčí prenos vedomostí v rámci súčasných rozptýlených iniciatív a zaručí pokrytie všetkých sektorov v spolupráci so zainteresovanými stranami z oblasti kultúry.

V Bruseli 6. februára 2019

Predseda
Európskeho výboru regiónov
Karl-Heinz LAMBERTZ

---

(7) COR-2016-05110-00-00-AC-TRA.